

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Jednočlenné společnosti po novele obchodního zákoníku

Novela obchodního zákoníku provedená zákonem č. [370/2000](#) Sb. (dále jen novela), se dosti podstatně dotkla i úpravy tzv. jednočlenných společností (Einmannengesellschaft, société unipersonnelle, one man company). Provedené změny vycházejí ze snahy odstranit některé známé nedostatky stávající úpravy, které způsobovaly v praxi značné problémy. A současně vycházejí z nutnosti přizpůsobit úpravu směrnícím Evropské unie v oblasti společenstevního práva.

Novela obchodního zákoníku provedená zákonem č. [370/2000](#) Sb. (dále jen novela), se dosti podstatně dotkla i úpravy tzv. jednočlenných společností (Einmannengesellschaft, société unipersonnelle, one man company). Provedené změny vycházejí ze snahy odstranit některé známé nedostatky stávající úpravy, které způsobovaly v praxi značné problémy. A současně vycházejí z nutnosti přizpůsobit úpravu směrnícím Evropské unie v oblasti společenstevního práva. V případě jednočlenných společností je pramenem evropské úpravy tzv. 12. směrnice Rady č. 89/667EHS z 21. prosince 1989 (dále jen Dvanáctá směrnice).

Obecně je připuštěna možnost založení společnosti jediným zakladatelem v případě kapitálových společností (společností s ručením omezeným a akciových společností). I v tomto případě jde o výjimečnou situaci, neboť dle teorie se o žádnou společnost nejedná, protože společnost ex definitione předpokládá sdružení nejméně dvou osob.

Hlavním ekonomickým smyslem takové společnosti je, že její jediný společník ručí za závazky společnosti jen omezeně podle konstrukce ručení platné pro danou formu kapitálové společnosti. Současně jsou mu ale ponechány všechny výhody podnikatele fyzické osoby. Tato forma je využívána také v oblasti podniků tzv. veřejného sektoru, kdy zakladatelem a jediným společníkem obchodní společnosti je stát, popř. obec.

Jednočlenná společnost může vzniknout dvojí způsobem:

- a) buď tak že je jako taková již založena (společenskou smlouvu nahrazuje u společnosti založené jediným zakladatelem zakladatelská listina, která musí mít formu notářského zápisu a musí obsahovat stejné podstatné náležitosti jako společenská smlouva u příslušné formy společnosti)
- b) nebo tak, že ve společnosti založené původně jako vícečlenné se během doby veškeré členské podíly soustředí u jedné osoby

Dále budeme podrobněji sledovat úpravu tzv. jednočlenných společností u společností s ručením omezeným. Na podkladě Dvanácté směrnice stanoví novela určitá omezení pro případ, kdy je jedna fyzická osoba zakladatelem několika společností s ručením omezeným. Po novele §105 odstavce 2 ObchZ nemůže být společnost s ručením omezeným s jediným společníkem zakladatelem nebo jediným společníkem jiné společnosti. Tentýž odstavec stanoví, že jedna fyzická osoba smí být jediným společníkem nejvýše ve třech společnostech s ručením omezeným. Podle přechodných ustanovení je každá osoba povinna do 1. 1. 2003 uvést své právní postavení do souladu s tímto ustanovením, jinak by soud mohl všechny takové společnosti zrušit a nařídít jejich likvidaci. Tímto novela zamezuje snadnému zneužívání formy jednočlenné společnosti.

Novela zachovala další omezení týkající se nutnosti splacení základního kapitálu jednočlenných společností v plné výši před podáním návrhu na zápis společnosti do obchodního rejstříku (§111 odstavec 2 ObchZ).

Další omezení existuje pro případ, že se všechny obchodní podíly na téže společnosti spojí v rukou téže osoby (§119 ObchZ), pak je za situace, kdy upsané vklady nebyly dosud splaceny, nutné, aby jediný společník splatil dlužné části vkladů nejpozději do tří měsíců ode dne, kdy ke spojení došlo. Nechce či nemůže-li to učinit, má možnost podíl v téže lhůtě rozdělit a jeho část převést na jinou osobu. Poruší-li společník tuto povinnost soud společnost i bez návrhu zruší a nařídí její likvidaci.

Zvláštností je také to, že má-li společnost pouze jednoho společníka, nekoná se valná hromada a její působnost vykonává tento společník (§132 odstavec 1 ObchZ). Při výkonu působnosti valné hromady musí být dodržena písemná forma a rozhodnutí musí být podepsána společníkem. V těch případech, kdy § 127 odstavec 4 ObchZ vyžaduje, aby byl o průběhu valné hromady pořízen notářský zápis, musí mít formu notářského zápisu i rozhodnutí jednoho společníka. Společník může vyžadovat, aby se rozhodování v působnosti valné hromady účastnil jednatel a dozorčí rada pokud byla zřízena. Společníkovi je uložena povinnost doručit rozhodnutí valné hromady jednatelem a dozorčí radě.

§132 odstavec 3 ObchZ stanoví navíc zvláštní režim pro uzavírání smluv mezi společností a jediným společníkem, pokud tento společník jedná rovněž jménem společnosti. Tyto smlouvy musí mít formu notářského zápisu nebo písemnou formu a musí být podepsány před orgánem pověřeným legalizací.

Tzv. jednočlenné společnosti v případě akciových společností. Novela se problematiky jednočlenných akciových společností dotkla jen rámcově v souvislosti s rozsáhlou novelizací celé úpravy akciových společností.

Akciovou společnost může založit také jediná osoba: avšak jen tehdy, jestliže má vlastnost osoby právnické (§162 ObchZ). Není vyloučena ani možnost přeměny společnosti na jednočlennou soustředěním akcií u jednoho akcionáře.

Odchyly pro jednočlenné akciové společnosti. Pokud má akciová společnost jediného společníka, vykonává tento společník působnost valné hromady sám (§190 ObchZ). Předpisy o svolání a jednání valné hromady společnosti o více akcionářích se použijí analogicky, ustanovení o záznamech z jednání valné hromady se pro zápisy jeho rozhodnutí použijí přiměřeně. Jediný akcionář tedy nemusí při svém rozhodování na místo valné hromady volit předsedu, skrutátory atd.

Rozhodnutí akcionáře při výkonu působnosti valné hromady musí mít i zde písemnou formu a musí být tímto akcionářem podepsáno. Forma notářského zápisu se vyžaduje pouze v případě, že se jedná o rozhodnutí valné hromady o spojení akcií podle § 186 odstavce 5 ObchZ.

Obdobně jako u jednočlenné společnosti s ručením omezeným může také jediný akcionář vyžadovat, aby se rozhodování v působnosti valné hromady účastnilo představenstvo a dozorčí rada. Akcionáři je uložena také povinnost doručit rozhodnutí valné hromady představenstvu a dozorčí radě. Shodně s úpravou jednočlenné společnosti s ručením omezeným je regulován režim smluv uzavíraných mezi společností a jediným akcionářem této společnosti, pokud tento akcionář jedná rovněž jménem společnosti. Tyto smlouvy musí mít formu notářského zápisu nebo písemnou formu a musí být podepsány před orgánem pověřeným legalizací.

Tolik k současné úpravě jednočlenných společností. Novela obchodního zákoníku č. [370/2000](#) Sb. přinesla jisté zpřísnění právní úpravy, které by mělo odstranit dosavadní zneužívání formy jednočlenné společnosti. Je obtížné odhadovat, jak se uvedené změny projeví v praxi a jaký bude v této otázce další vývoj.

Další články:

- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Mezinárodní dožádání a lhůta pro stanovení daně: kritéria účelnosti, věcnosti a včasnosti v judikatuře](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. - zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)
- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)
- [Nejvyšší soud ČR: Úhrada úroků ze zápůjčky jako zvýhodňující jednání? Klíčový výklad k § 241 odst. 5 písm. b\) insolvenčního zákona](#)
- [JIRÍ HARNACH - VEŘEJNÉ ZAKÁZKY LIVE! - BŘEZEN 2026](#)
- [Předběžné opatření a další instituty k ochraně věřitelů při přeměnách](#)
- [Promlčení zápůjčky bez určení splatnosti v judikatuře Nejvyššího soudu](#)
- [Dva problémy s pracovní pohotovostí](#)
- [Změna způsobu určování výše peněžité pomoci obětem: Řešení všech dosavadních problémů?](#)
- [10 otázek pro ... Kateřinu Mikulovou](#)